

mens een rol van betekenis speelt in het behoud van het landschap. Uiteindelijk leveren deze werkdagen ook een bijdrage aan de regionale identiteit, omdat de kinderen 'hun eigen wortels ontdekken in het landschap'. Een speciale lesbrief biedt docenten ook de mogelijkheid om andere educatieve activiteiten in hun 'eigen gebied' uit te voeren.

Volgens de jury is de kracht van het project dat leerlingen zelf aan de slag mogen in de natuur in de omgeving van de school. Via dit natuurzorgproject krijgen jaarlijks 3000 Limburgse kinderen een relatie met hun omgeving. De

begeleiders van het IKL zorgen voor de continuïteit, instrueren de leerkrachten en geven de instructies tijdens de praktijkdagen. Daarnaast zoekt IKL naar geschikte landschapselementen en betreft ze heel nadrukkelijk NME-centra, ouders, vrijwilligers, gemeenten, grondeigenaren, terreinbeherende instanties en bovenal de leerkrachten van de scholen bij de werkdagen. Deze deelname acht IKL noodzakelijk voor het lokale draagvlak.

De Nationale Natuurprijs 2004 bestaat uit een beloning van € 3000,- en coaching gericht tot de uitbouw van het initiatief en het zoe-

ken naar financiering. De Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied (SBNL), de initiatiefnemer van de prijs, wil op deze manier innovaties op het platteland stimuleren en bijdragen leveren aan de instandhouding van een leefbaar platteland.

Inmiddels is het adoptieproject, mede door de enthousiaste steun van de provincie Limburg, uitgegroeid tot 92 basisscholen en wordt het project ook in andere provincies via Landschapsbeheer Nederland opgepakt.

BINNENWERK BUITENWERK

Op de website www.nhgl.nl is de meest actuele agenda te raadplegen.

ZONDAG 2 JANUARI organiseert de **Plantenstudiegroep** een nieuwjaarswandeling rondom Berg en Terblijt. Het is een wandeling van 12 tot 15 kilometer. Jan Egelmeers (tel. 043-6042655, janegelmeers@gmx.net) vertrekt om 10.00 uur vanaf de kerk van Berg en Terblijt.

DINSDAG 4 JANUARI verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661). Aanvang 13.30 uur.

DONDERDAG 6 JANUARI organiseert **Kring Maastricht** een 'avondje mergel'. Na een korte inleiding over de geologie van Zuid-Limburg komt ook de praktijk aan bod. Hierbij zullen we de mergel zelf met de microscoop bekijken, om zo beter te begrijpen hoe dit gesteente is ontstaan. De bijeenkomst vindt plaats in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

ZONDAG 9 JANUARI organiseert **Kring Heerlen** een winterwatervogelexcursie in Midden-Limburg. Rob van der Laak vertrekt met geïnteresseerde excursiegangers om 7.30 uur vanaf de kleine parkeerplaats achter het NS-station aan de Spoorsingel te Heerlen (schuin tegenover Auto-Rent Bastiaans) of men staat om 8.00 uur bij het haventje van Asselt.

MAANDAG 10 JANUARI verzorgt Olaf op den Kamp voor **Kring Heerlen** een lezing met de titel 'Mergelgrotten als winterverblijf voor

vleermuizen'. De bijeenkomst wordt gehouden in de zaal van de Stichting Botanische Tuin Kerkrade, Sint Hubertuslaan 74 in Terwinsele (Kerkrade-West).

DINSDAG 11 JANUARI verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661). Aanvang 13.30 uur.

DINSDAG 11 JANUARI is er een vergadering van het **Dagelijks bestuur** in het GroenHuis in Roermond.

WOENSDAG 12 JANUARI organiseert de **Zoogdierenwerkgroep** een braakballenpluisavond. Verplichte opgave via tel. 0475-386470. De bijeenkomst start om 19.30 uur en wordt gehouden in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

VRIJDAG 14 JANUARI houdt de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven** haar bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

ZONDAG 16 JANUARI houdt de **Plantenstudiegroep** een hoogstambomen-wandeling in de Voerstreek (België). Het is een tien kilometer lange tocht vanaf Camping Hacienda bij Remersdaal door het Rode bos, het Vrouwenbos en het Veursbos. Doreen en Mark Verhaegh (tel. 046-4526239; e-mail: Verhaegh91@zonnet.nl) vertrekken met wandelaars om 10.00 uur vanaf NS-station

Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of men staat om 11.00 uur bij camping Hacienda bij Remersdaal.

DINSDAG 18 JANUARI verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661). Aanvang 13.30 uur.

MAANDAG 20 JANUARI verzorgt Lisa Gartung voor de **Plantenstudiegroep** een lezing over de biologie van veenmossen (*Sphagnum spec.*). Zij zal onder andere ingaan op de opbouw, waterhuishouding en voedselvoorziening van veenmossen. De bijeenkomst wordt gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht en begint om 20.00 uur.

DINSDAG 25 JANUARI verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661). Aanvang 13.30 uur.

DONDERDAG 27 JANUARI verzorgt **Kring Venray** haar eerste avond van 2005. Raadpleeg de website www.nhgl.nl voor de invulling van deze avond. De bijeenkomst wordt gehouden in het Gemeenschapshuis Watermolstraat 1 te Oostrum. Aanvang 20.00 uur.

MAANDAG 31 JANUARI verzorgt de **Mossenstudiegroep** een practicumavond in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden

dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661). Aanvang 19.30 uur.

ZONDAG 30 JANUARI organiseert de **Plantenstudiegroep** een winterwandeling in het Aachener Wald (Duitsland). Wil Willems (tel. 043-3257126) vertrekt om 10.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of men staat om 10.30 uur bij het Shell-tankstation langs de A76 nabij Bocholtz.

ZATERDAG 12 FEBRUARI is de jaarlijkse **Genootschapsdag**. Raadpleeg hiervoor de achteromslag van dit maandblad.

ZONDAG 13 FEBRUARI verzorgt de **Plantenstudiegroep** een 'heksentocht' in Haspengouw (België). Op deze wandeling komen de wandelaars dorpen, kastelen, veldwegen en boomgaarden tegen. Wil Willems (tel. 043-3257126) vertrekt met belangstellenden wandelaars om 10.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg).

MAANDAG 14 FEBRUARI geeft Leo Groen voor **Kring Heerlen** een lezing met de titel 'Landschapontwikkeling en vegetatie in de Lage Landen sinds de laatste ijstijd'. De bijeenkomst wordt gehouden in de zaal van Stichting Botanische Tuin Kerkrade, Sint Hubertslaan 74 in Terwinselen (Kerkrade-West).

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

Contactpersoon: Ykellen Damstra, Bosstraat 15, 6071 XR Swalmen, herpetofauna@nhgl.org

PLANTENSTUDIEGROEP

Secretaris: Olaf Op den Kamp, Maria Gorettistraat 72, 6462 XS Kerkrade, planten@nhgl.org

SPINNENWERKGROEP LIMBURG

Inlichtingen: J.H.G. Peeters, tel. 043-3505484 (overdag), spinnen@nhgl.org

STUDIEGROEP ONDERAARDE KALKSTEENGROEVEN

Secretaris: Rik Bastiaens, Krukkstraat 2, 3770 Val-Meer, België, sok@nhgl.org

VLINDERSTUDIEGROEP

Secretaris: J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.org

ZOOGDIERENWERKGROEP

Secretaris: Ludy Verheggen, Lijsterbeslaan 22, 6241 AN Bunde, zoogdieren@nhgl.org

PADDESTOELENSTUDIEGROEP

Inlichtingen: P.H. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.org

VISSENWERKGROEP

Inlichtingen: R. Akkermans, Wilhelminalaan 47, 6042 EL Roermond, vissen@nhgl.org

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.org

VOGELSTUDIEGROEP

Contactpersoon: R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.org

WERKGROEP BEHOUD SCHINVELDSE BOSSEN EN BRUNSSUMMERHEIDE

Secretaris: P. Spreuwenberg, Aan de Slagboom 2, 6372 KW Schaesberg, brunsummerheide@nhgl.org

MOSSENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: P. Spreuwenberg, Aan de Slagboom 2, 6372 KW Landgraaf, mossen@nhgl.org

WERKGROEP MEINWEG

Inlichtingen: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, meinweg@nhgl.org

LIBELLENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: J.T. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.org

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

Contactpersoon: S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.org

FOTOSTUDIEGROEP

Secretaris: Jeroen Gense, Paltrokmoen 17, 6003 CT Weert, fotostudiegroep@nhgl.org

KRING MAASTRICHT

Voorzitter (a.i.): D.Th. de Graaf, Klokbekerstraat 20, 6216 TR Maastricht, maastricht@nhgl.org

KRING HEERLEN

Voorzitter: P. Thomas, L.T.M.-weg 26, 6412 BP Heerlen, heerlen@nhgl.org

KRING VENLO

Voorzitter: J. Eenshuistra, L. van Beierenstraat 1, 5913 VM Venlo, venlo@nhgl.org

KRING ROERMOND

Voorzitter: M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.org

KRING VENRAY

Secretaris: H. Heijligers, Lottumseweg 27, 5872 AA Broekhuizen, venray@nhgl.org

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE G. Verschoor & H. Heijligers (hoofdredactie), D.Th. de Graaf, J.T. Hermans, M. Lejeune, A.J.W. Lenders & J.H. Willems (redactie), R. Steverink (redactie-assistent), Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, redactie@nhgl.org.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen opgesteld door de redactie. Richtlijnen kunnen worden aangevraagd bij bovenstaand redactieadres of zijn te bekijken op de internetpagina van het Genootschap.

Basisontwerp typografie: Graatsma in vorm, Maastricht.

Grafische verzorging: Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, mvandemanakker@xs4all.nl.

Druk: SHD Grafimedia, Swalmen.

ISSN 0028-1107

COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

DAGELIJKS BESTUUR F. Coolen (voorzitter), H. Schmitz (secretaris), H. van der Weijden (penningmeester), R. Akkermans (ondervoorzitter), J. Teeuwen (bestuurslid), Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, bestuur@nhgl.org.

BUREAU Henk Heijligers (bureau manager) & Roel Steverink (bureau medewerker), Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, bureau@nhgl.org.

LEDENADMINISTRATIE N.A. van de Wal, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470 ledenadministratie@nhgl.org, giro: 1036366, voor België: 000-1507143-54.

LIDMAATSCHAP € 25 p/j., jeugdleden t/m 23 j. & 65+-leden € 12,50; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 75.

BESTELLINGEN van publicaties, (oude) maandbladen en andere uitgaven: uitsluitend schriftelijk bij het Publicatiebureau Natuurhistorisch Genootschap, Groenstraat 106, 6074 EL Melick.

LOSSE NUMMERS € 3; leden € 2,50 m.u.v. dikke en themanummers (excl. porto).

INTERNET <http://www.nhgl.nl>.

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. J.T. Hermans, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, snl@nhgl.org.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek op het gebied van natuur en landschap in de provincie Limburg. B. op den Camp, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, lierelei@nhgl.org.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. F. Coolen, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470.

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. Secretariaat, Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, tel. 043-3216506, fax 043-3672585, vanschajkstichting@nhgl.org.

provincie limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.